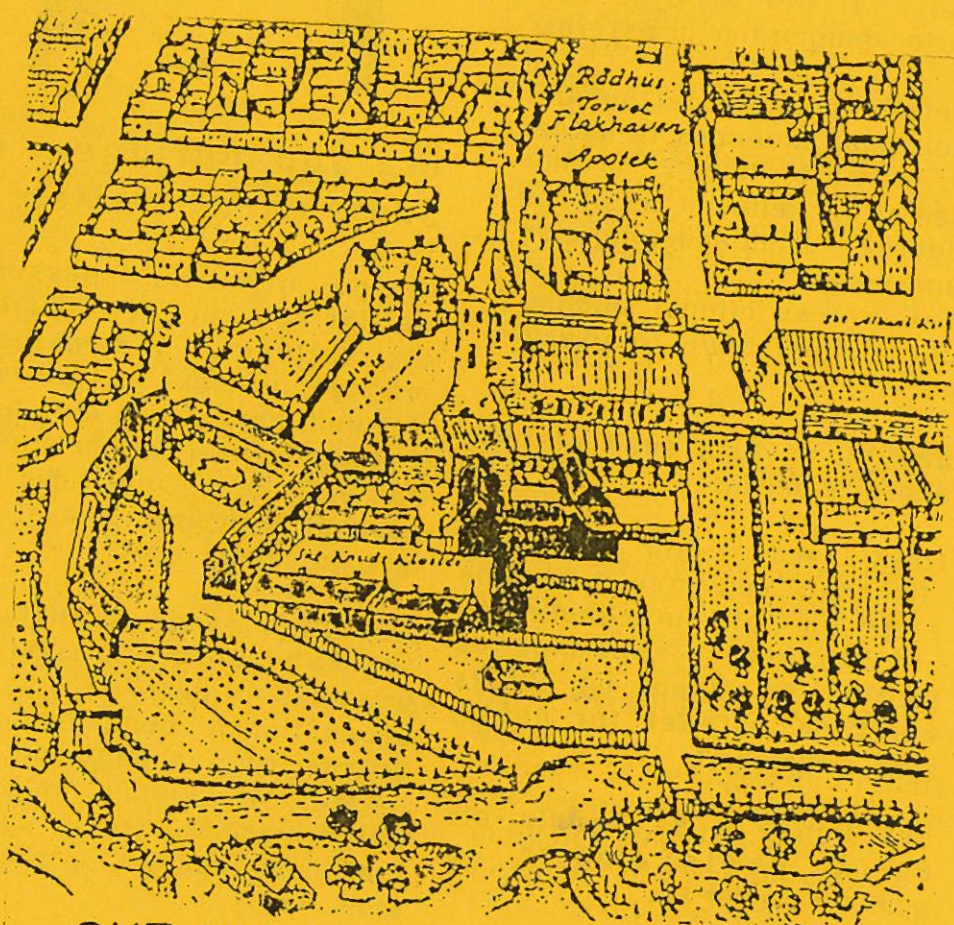

BYFORENINGEN FOR ODENSE

Nr. 1 1. februar 1993.

SKT. KNUDS KLOSTER 1593

Hurra !

Byforeningen har netop fået bevilget et beløb fra Odense By's Folkeoplysningsudvalgs 5%-pulje til et projekt, som vi har kaldt: "Bevaring af byens værdier". Vi glæder os meget, idet vi finder, at beløbet er en dejlig påskønnelse af det arbejde som Byforeningen har præsteret!

Det er meningen, at beløbet dels skal anvendes til mødet d. 11. marts, hvor Peter Olesen vil fortælle om sit syn på Odense i sammenligning med andre byer.

Det er ikke mindst bybilledet, der vil blive fokuseret på.

Dels vil vi også søge at tage andre emner op!

F.eks. Facadekultur / Bevaring: "Hvordan kan man tilskynde ejere og butiksindehavere til at tilpasse ejendommenes facader til gadens og husets karakter" istedet for noget, som "skriger".

Det kunne også handle om byens glemte pladser og ydmyge steder!

Mulighederne er mange.

Har I emner eller forslag, så send os et par ord !!!

Poul Karmdal

Fra byvandringen i september berettes:

Mange mennesker passerer dagligt een eller flere af byens statuer eller skulpturer; men det er nok de færreste, der ved, hvornår og med hvilken motivering de er blevet opstillet, eller hvem der var sponsorer til berigelse af vor by med denne kunst.

Det blev mange af BYFORENINGEN's medlemmer godt og grundigt orienteret om ved byvandringen i den indre del af Odense, af den dygtigste kapacitet, der kunne findes på dette område, nemlig kunstkenderen mag.art. Lise-Lotte Blom.

Turen tog sin begyndelse ved

Fyns Kunstmuseum i Jernbanegade ved Søren Georg Jensen's NORDISK SOL, videre til Gråbrødre Hospital, hvor vi hørte om den i 1939 opstillede lille skulptur af Christian d.III, udført af Erik Cohrt.

Vi skrædede over gaden til den flotte fontæne "DEN FLYUENDE KUFFERT" (H.C.Andersen), udført af Jens Fl.Sørensen.

I krydset Jernbanegade / Vestergade er anbragt en af byens populæreste fontæner, af publikum kaldet ELEFANTERNE, og skabt af Erik Warming.

I Vestergade STOPPENÅLEN af Frede Troelsen. Her er tydeligt Jing og Jang symbol med erotisk inspiration, men også med motiver fra vikingetiden fundet i norske stavkirker, rundt om skulpturen er der anbragt forskellige granit fortøjningspæle - pullerter - på jordkloeden, et interessant værk, når man får det "oversat" af eksperten.

I Brandt's passage kom vi til Keld Moseholm's skulptur KEJSERENS NYE KLÆDER. Som den forrige skulptur også inspireret af H.C.Andersen's eventyr. Kejseren med den lille krone og skrædderne, der tydeligt agerer som sælgerne

med dårlig samvittighed - et suverænt kunstværk.

Ved amfiscenen er der på en høj søjle anbragt et hoved af en mand med en hud due . Kunstneren har åbenbart valgt at være anonym, men på søjlen står der skrevet "War is over, if you want it". Den indre krig mennesker imellem, eller krigen mellem mennesker.

I Grønnegade nærmest Kongensgade er gaden "højnet" med et flot skulpturelt arrangement af den unge kunstner Claus Ørntoft. Et tyrehoved på den ene søjle og et vædderhoved på den anden og ind imellem chaussesten, der kan lede tanken hen på et vikingskib i silhouet og yderligere nogle granitblokke eller bænke.

I baggrunden må vi ikke glemme den flot kantede skorsten, som skabereren af Brandt's, vor "gl." formand, arkitekt Kristian Isager heldigvis fik bevaret fra nedrivning.

For mit vedkommende sluttede turen ved Ansgar Kirke, hvor vi så en skulptur af Frede Troelsen. Et arkitektonisk element samt en flækket sten med forskellige symboler. Det hele anbragt smukt på den grønne plæne, fundamentale ting som

alle kunne bifalde, også Ole Bjørn.

Holdet skulle lige ind i Kunst-udstillingsbygningen og derefter videre til Flakhaven. Jeg kunne desværre ikke være med her, men ville gerne have hørt debatterne om Robert Jacobsen's store jernskulptur og Svend Wiig Hansen's OCEANIA.

Det må jeg have til gode til en forhåbentlig senere lejlighed, hvor vi under lige så kyndig vejledning kan se flere af de mange, mange skulpturer og statuer, der efterhånden forefindes i Odense.

Vi nød godt af den meget kyndige vejledning, vi fik af kunstkenderen Lise-Lotte Blom, og det er helt uforståeligt, at museumsvæsenet i Odense her fra det nye års begyndelse har villet fritstille en sådan ekspert, også når vi tænker på de meget populære rundvisninger Lise-Lotte Blom har foranstaltet på Kunstmuseet til glæde for de mange tilhørere, både børn og voksne.

Vi vil savne Lise-Lotte Blom på kunstmuseet !

Orla Kronborg

Besøgene på såvel Møntergården som i Sct. Hans Kirke blev også nogle fine møder med nogle dejligt engagerede fortællere, som fortjent havde samlet "fuldt hus"

Der kom ca. 40-45 hvert sted.

Endnu flere (ca, 60) kom til en særdeles hyggelig aften i NÅUERHULEN, hvor der blev fortalt livligt om de gamle "Naveres" oplevelser, når de gik på valsen.

Deres lokaler vidnede både om et stort arbejde, der var udført i forbindelse med istandsættelse og indretning, og om de mange minder på vægge og i skabene, som tidligere og nuværende naverer havde hjembragt !

Desværre hørte vi også om foreningens problemer m.h.t. lokalernes fremtidige beståen, idet ejendommen er blevet solgt med risiko for en større lejestigning.

P.K.

Om de kommende arrangementer !

Odense var i middelalderen Danmarks hellige by, der lå ikke mindre end 7 klostre og omkring 300 munke og præster havde her deres virke. Det prægede byen, som dengang var , hvad vi idag nærmest vil betegne som en stor landsby.

Klostrene lå nærmest som en ring udenom byen, idet klostrenes store jordegods rakte langt ud fra byen. Ja nogle af Odense klostrene havde gårde helt op i Nordjylland. Mange af munkene stammede fra de velhavende godsbesiddere, hvorfra også klosterordenene havde arvet.

Med denne rigdom og kirkens forbindelser til udlandet, er det forståeligt, at klostrene kom til at præge byen.

Det var her igennem kulturstrømninger kom, og den blev viderebragt igennem kloster-skolerne. Her lærte peblingene også om love, der var nødvendige til brug for en handelsby. Det var også munkeordenene, der beherskede byggeteknikken (det er herfra de gamle byggestre og laugene stammer). De kunne både tegne, skrive og

regne.

Tillige, eller måske snarere på grund af det, prægede munkene byens styre økonomisk, og det var klostrene, der sørgede for hospitaler og fattigforsorg.

Det er naturligvis munkene og nonnerne, der fortæller om Odense's historie. Bedst kendt er historien om kongemordet d. 10 juli 1086.

Fra munkene ved Sct. Knuds Kloster kom en betydelig påvirkning fra England, idet klosteret var underlagt et kloster i Vestengland. Så sent som Valdemar den Store skriver til England efter nye munke, fordi " troen var blevet lunken og kærligheden frosset" i Odense klostret !

Det var vistnok også Kong Valdemar (ikke Valdemar den Store !), der skænkede bygninger til nonnerne på den anden side af åen. Herfra stammer navnet NONNEBÅKKEN.

Nonnerne flyttede dog siden til Dalum, men de blev ved med at få deres mel malet på Knudsbrødrenes Munke Mølle.

I midten af 1200 tallet holdt tiggermunkene deres indtog i byen. De var bedre lidt, fordi de

ikke ejede noget, men besøgte byens fattige og hjalp, hvor de kunne.

Det var Dominikanerordenen, også kaldet **SORTEBRØDRENE**, der rejste sig et kloster på det nuværende Sortebrødre Torv.

Siden fulgte Franciskanerordenen, som byggede Gråbrødre Kloster. Deres beklædning, kutten, var nemlig grå i modsætning til Dominikanerordens sorte.

Den sidste orden var Johannitterne, som opførte Sct.Hans Kirke og det kloster, der siden blev ombygget til Odense Slot.

Odenses sidste kloster var Sct. Klara Kloster grundlagt af dronning Christine. Der findes stadig rester ved den nuværende bispegård.

Klostrenes historie er faktisk Odenses. Derfor har bestyrelsen planlagt at besøge og høre mere om de enkelte klostre m.m..

Det er planlagt til foråret, så vi kan se bygningerne, såvel ude som inde i dagslys.

På gensyn !

KALENDEREN

Onsdag d. 17. februar kl. 19
mødes vi **på Møntergården**,
hvor museumsinspektør Finn
Grandt Nielsen vil fortælle om
Sortebrødre Kloster.

Der bliver fortalt om klosteret,
som blev splittet til forskellige
sider efter reformationen, så
der i dag ikke findes levn heraf.
På Møntergården kan fund fra
klostret bese, og der bliver
lejlighed til at købe en kop
kaffe m. brød.

Tilmelding til Edith Detlevsen
66 13 08 52 senest d. 15 / 2.

Torsdag d. 11. marts kl. 19.

i Tietgenskolens festsal på
Nonnebakken 9.

journalist Peter Olesen,
(kendt fra "Åbne Øjne" i TV og
sine bøger om bygningskultur)

vil vise billeder og fortælle om
bybilleder i dagens Danmark,
hvor han med sin kærlighed til
den ærlige bygningskultur vil
fortælle om gode og dårlige
eksempler herpå.

De findes også i Odense !

Tietgenskolen har venligt lovet,
at der kan købes kaffe m.v..

Tilmelding til Poul Karmdal,

tlf. 66 14 27 72 senest d. 8/3.

Lørdag d. 3. april kl. 14.00

Sct. Knuds Kloster.

hvor afd. bibliotekar Vibeke
Brandt vil fremvise og fortælle
om bygningerne.

Som det ses på forsiden
omfattede klostret mange flere
bygninger end vi i dag kender.

Vi mødes ved indgangen til
Lokalhistorisk Bibliotek fra
Klosterbakken.

Tag selv kaffen med.!

Tilmelding til Poul Karmdal tlf.

66 14 27 72 inden d. 31/3.

Onsdag d. 14. april kl. 19.00

Generalforsamling

med dagsorden ifølge lovene.
Der fremsendes nærmere herom

Udsnit af Brauns kort fra 1593. Her
ses Gråbrødre kirke og
klosterbygningerne udenom. (Efter
Ove Jørgensen: OTONIVM)

Tirsdag d. 27. april kl. 19.

Gråbrødre Kloster.

Vi mødes i gården ved
fontænen.

Kontorchef Helge Rydder, som
har det bedste kendskab til
klostret har venligt lovet at vise
Byforeningen rundt og fortælle
om stedets historie

Tilmelding til Edith Detlefsen
tlf. 66 13 08 52 senest d. 23/4.

Lørdag d. 15. maj kl. 14.00

Det Adelige Jomfrukloster

Museumsdirektør Niels Oxenvad opfylder hermed et længe næret ønske om et besøg i den gamle bygning, som rummer så mange minder om Odenses historie.

Kaffen kan medbringes.

NB: Der må ikke parkeres på pladsen foran Jomfruklostret.

Tilmelding til Poul Karmdal,
tlf. 66 14 27 72 inden d. 11/5.

Tirsdag d. 1. juni kl. 19.00

Dalum Kloster.

Vi har fået lov til at besøge Dalum kloster, hvor Provinsialforstanderinden har lovet at tage imod os. Dalum kloster er bl.a. kendt for sin smukke klosterhave med de gamle lægeurter.

Tilmelding til Edith Detlefsen,
tlf. 66 13 08 52 senest d. 26/5.

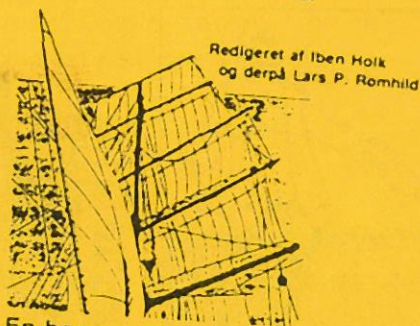

Cornelius Hamsfort har illustreret sine optegnelser om Odenses to første lutherske biskopper

Nye Bøger

LANDKENDING

Landkendinger på 244 s., illustreret, og koster kr. 250,00. Prisen er incl. moms, men excl. gebyr for ekspedition og forsendelse.

Redigeret af Iben Holik
og derpå Lars P. Romhild

En bog om Thorkild Hansen

Hans Henrik Jacobsen

Digtere i Odense

Når man siger digter og Odense, tænker man uvilkårligt på H.C. Andersen. Der er dog også en række andre, der har digtet i og om Odense. Og selv om H.C. Andersen måske overskygger dem alle, handler dette værk i lige så høj grad om dem.

Værket indeholder fyldige biografiske artikler om de nævnte digtere med hovedvægten på den del af deres liv, som de tilbragte i Odense. Samtidig følger vi byens udvikling, og der suppleres med tekster, som har relation til Odense, samt et væld af gamle fotografier fra byen.

Digtere i Odense er på ca. 300 sider, rigt illustreret, og udkommer foråret 1993. Prisen er inden 1/3-1993 kr. 225,00, derefter kr. 275,00.

Thorkild Hansen. (1927-1989) en af Danmarks mest læste forfattere i nyere tid - hvis ikke den mest læste - skrev en lang række berømte dokumentarromaner og dagbogsværker. Her præsenteres den første store belysning af personen og hans forfatterskab.

Carl Bagger
Emil Aarestrup
Sopbus Michaëlis
K.L.Aastrup
Thomas Kingo
Ambrosius Stub
Fr. Paludan-Müller
Sophie Breum
H.C.Andersen

JØRGEN ELSØE JENSEN

Danmarks Middelalderlige Byplaner

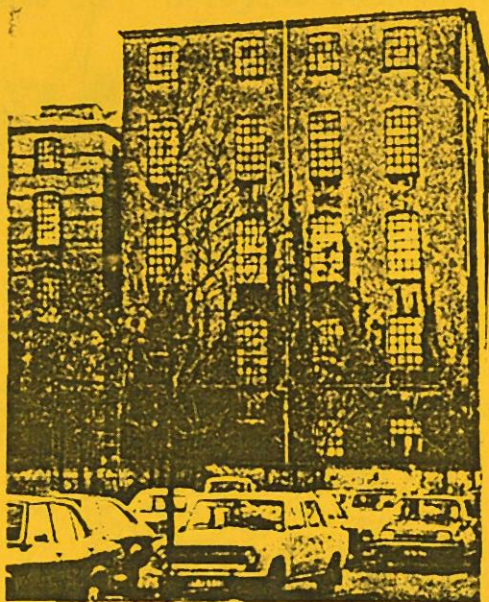
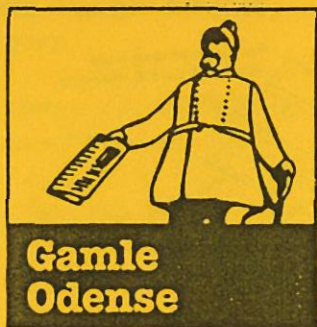
FYN MED OMLIGGENDE ØER

Et kulturlandskab har Danmark en national bygningskat af international form - en række byplaner fra middelalderen. I bøgerket Danmarks Middelalderlige Byplaner, der udsendes i de kommende år, redegøres der for første gang samlet om det store bygningsværk og dets udviklingshistorie til i dag.

Bogen om byerne på Fyn er den første i serien. Den beskriver denne regions ti købstæder, og det påvises, at byplanerne står tilbage som en autentisk omgivelse fra anlægsstiden i 1000- og 1100-årene.

Værket udgives i et smukt udstyr, gennemillustreret med kort og ældre fotografier og trykt hos Poul Kristensen, Kgl. Hofbogtrykker, Herning. Køb gennem boghandlere eller direkte fra forlaget. Pris 225,00 incl. moms.

ODENSE UNIVERSITETSFORLAG
Campusvej 55, 5230 Odense M. Tlf. 66 15 79 99

*Brandts
Klæde-
fabrik for
15 år siden
- ingen
penge fra
kommunen.*

Nej til miljø-by

For 15 år siden - lørdag den 14. januar 1978: Initiativtagerne til indretning af bygningerne fra Brandts Klædefabrik A/S midt i Odense til en slags miljø-by med bl.a. kontorer, værksteder, butikker og teater, skal ikke umiddelbart vente økonomisk støtte fra Odense Kommune. Holdningen fra kommunal side er kort udtrykt, at ideen synes mægtig god, men kommunen er ude af stand til at hjælpe med penge.

Sløj bygning

For 15 år siden - Lørdag den 13. august 1977:

Kunstbygningen i Odense, som nu ved gartner Aldred Pedersens køb af Allerup-fabrikkens arealer ned mod Odense Å er blevet inddraget i pla-

nerne for bebyggelsen på stedet, er ca. 40 år gammel, og efterhånden så dårlig, at det ikke lønner sig at udvide den.

Maleren Thorkild Knudsen, Fåborg, der er formand for Forårsudstillingen og har været

med i bygningens ledelse lige fra starten, siger, at det bliver opfyldelsen af en gammel ønskedrøm, hvis de fynske kunstnere får en ny og bedre bygning at udstille i.

**Hvem triller
tommelfingre?**

Tegn et medlem !

Det årlige kontingentet er stadig uændret :

Enkeltmedlemmer	kr.	75.-
Pensionister	-	50.-
Par / Husstand	-	125.-

NB Der er hæftet et girokort i bladet den gang !!!

Tag det ud, så I ikke glemmer at betale.. For det ville vores kasserer blive meget ked af.

Kontroller samtidig, at det er det rigtige beløb. I er noteret for

Henvendelse om kontingenter, adresseændringer, ind- eller udmeldelser bedes venligst foretaget til kassereren.

Liss Steemann, Fengersvej 17,
5230 Odense M. eller tlf.
66 13 44 85 (helst kl.18-19)

Hvad er foreningens formål, og hvad vil den ???

Det er tilbagevende spørgsmål.

Byforeningen blev stiftet i 1976 hvor den indre by skiftede karakter efter en lang række gade gennembrud og nedrivninger. Karakteristiske bygninger og bykvarterer, som havde givet Odense sit særpræg, forsvandt.

Ønsket var dengang, som nu: Odense skulle være en by, som dens indbyggere med rette kunne være stolte af.

Bygningskulturen og bymiljøet skal værnes og bevares,

- men ikke for enhver pris !

Det skal være byen, der bevarer sin livskraft og udvikler sig.!!

Kort sagt - vi ønsker ikke en museumsby !

Derfor arrangerer vi debatmøder og foredrag, byvandring med historisk sagkyndige. Vi arrangerer besøg på steder i byen, hvor folk normalt ikke kommer.!

Vi søger at deltage i den offentlige debat og gør indsigelse, når vi mener, det er begrundet i hensynet til Odense, som vi skal være stolte af !

For bestyrelsen
Poul Karndal

BYFORENINGEN FOR ODENSE

Langellinie 179
5230 Odense M.

Formand & ansv.redaktør

Poul Karmdal Jensen
Langellinie 179, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 14 27 72

Næstformand & sekretær

Ove Homburg
Sadolinigade 82, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 13 02 72

Kasserer

Liss Steemann
Fengersvej 17, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 13 44 85

Edith Dellefsen
Skibhusvej 24, 5000 Odense C.
Tlf.: 66 13 08 52

Ole Bjørn
Sdr. Boulevard 75, 5000 Odense C.
Tlf.: 66 14 62 60

Torben Kortegård
Christiansgade 90, 5000 Odense C.
Tlf.: 66 12 02 87

Peder Pedersen
Rugårdsvej 51, 5463 Harndrup
Tlf.: 64 88 11 90

Suppleanter

Inge Steemann
Chr. Richardsvej 43, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 14 37 56

Ebbe Nielsen
Hjallesevej 58, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 11 81 24

POSTBESØRGET BLAD 59072
5000 Odense C.

Godt Nytår .

og tak for året, der gik.

Det har været et år, hvor foreningen har været rundt i emnekredsen, så der skulle gerne have været noget af interesse for alle.

Blandt de emner, Byforeningen har bragt frem i debatten lader det til, at der nu kan komme bro over åen fra Skovengen til Den Fynske landsby. Og der er gode udsigter for en ny Kunstbygning på Filosofgangen.

Så tør vi måske håbe, at det gamle spørgsmål om en forlængelse af Åfarten's sejlads til Skovsøen må blive taget op til fornyet undersøgelse.???

I øvrigt kan vi glæde os over de mange smukt renoverede bygninger, som vi kan se i denne tid. Senest Koopmann's Slakteri og Det Gamle Laboratorium på Rugårdsvej.

Med venlig hilsen
Poul Karmdal